

Utbildningsnämnden

Medborgarförslag – Särbegåvade elever

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden noterar att det är respektive huvudman som ansvarar för att ta reda på om det finns behov av en för huvudmannens skolor gemensam handlingsplan, fortbildningsmöjligheter för personal och samverkan i aktiviteter gällande särbegåvade elever och, om sådana behov skulle identifieras, för att organisera och implementera detta. Med dessa noteringar är medborgarförslaget färdigbehandlat.
2. Utbildningsnämnden ger utbildningsenheten i uppdrag att ta fram en studie som kan bidra till skolors arbete med att utmana och stimulera särskilt begåvade elever och andra elever som lätt uppnår kunskapskraven.

Sammanfattning

I medborgarförslaget föreslås att kommunen utvecklar och implementerar en handlingsplan och andra åtgärder som fokuserar på förskolors och skolors arbete med särskilt begåvade barn och elever. Utbildningsnämnden noterar att det är respektive huvudman som ansvarar för att ta reda på om det finns behov av en för huvudmannens enheter gemensam handlingsplan, fortbildning för personal och samverkan i aktiviteter samt – om sådana behov identifieras – för att organisera och implementera detta. Vidare ger utbildningsnämnden utbildningsenheten i uppdrag att ta fram en studie som kan bidra med kunskap och uppmärksamhet kring skolors arbete med att utmana och stimulera särskilt begåvade elever och andra elever som lätt uppnår kunskapskraven.

Förslagen i medborgarförslaget

I medborgarförslaget föreslås att Nacka kommun

1. med utgångspunkt i SKLs ”Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016”, utvecklar och implementerar en handlingsplan för hur särskilt begåvade elever i kommunen ska identifieras och få sina behov uppfyllda. Specialpedagogiska skolmyndigheten kan kontaktas som stöd i arbetet.

2. ger en person särskilt uppdrag att implementera handlingsplanen i alla förskolor och skolor som verkar i kommunen, samt i andra instanser där kommunens tjänstemän möter barn (BVC, socialtjänst, vårdcentraler osv).
3. säkerställer att alla tjänstemän, ex pedagoger, som möter barn inom olika instanser får utbildning om särskild begåvning. Ex genom att anordna kommungemensam fortbildning för alla skolor angående särskild begåvning.
4. genom handlingsplanen säkerställer att de förskolor och skolor som verkar inom kommunen ser till att sammanföra barn inom kommunen för gemensamma aktiviteter/studier, oavsett vilken förskola/skola barnet går i.
5. kontinuerligt följer upp de aktiviteter som ingår.

Utbildningsenhetens bedömning

Skolan har i uppdrag att alla elever ska uppnå målen för utbildningen, men även att därutöver utvecklas så långt möjligt. Varje elev har därför rätt till stöd, stimulans och utmaningar utifrån sina behov och förutsättningar, oavsett i vilken skola eleven har sin placering.

Utbildningsenheten har vid ett tidigare tillfälle tagit fram en handlingsplan för särbegåvade elever och anordnat seminarier samt en särskild studie kring detta. Sedan dess har en ny skollag trätt i kraft och ansvarsfördelningen inom Nacka kommun har förtydligats. I dag är det kommunstyrelsen som, i egenskap av huvudman för kommunens förskolor och skolor, är ansvarig för att utreda om det finns behov av en handlingsplan och särskilda fortbildningsbehov för personal som är gemensamma för de kommunala skolorna och som därför skulle kunna göra det effektivt att sådan anordnas gemensamt.

Om huvudmannen bedömer att sådana behov finns är det också huvudmannen som ansvarar för utformning och implementeringen av insatser. För några år sedan anordnade exempelvis den kommunala skolhuvudmannen fortbildning för skolornas personal, i samverkan med Mensa, gällande särbegåvade elever som fokuserade på undervisning för särbegåvade elever. Skolverket erbjuder dessutom idag många relevanta fortbildningspaket för skolans personal, bland annat om särskilt begåvade elever, som gör att rektor lättare kan skraddarsy fortbildningsmöjligheter utifrån de behov som finns på den egna skolan och som kan variera över tid, beroende på hur elevernas olika behov och förutsättningar ser ut.

Det kan också noteras att det pris i Nacka som kallas Fjädern och som baseras på forskningsbaserat utvecklingsarbete i förskola och skola har bidragit till att uppmärksamma arbetssätt som avser utmaningar för särbegåvade elever. Syftet med priset är att bidra till kvalitetsutveckling. Utbildningsnämnden har tidigare ansvarat för priset, men sedan några år tillbaka har det övergått till den kommunala skolhuvudmannen att svara för.

Därutöver vill utbildningsenheten uppmärksamma på att enheten, inom ramen för utbildningsnämndens övergripande ansvar för uppföljning och utvärdering av kvaliteten i

förskolor och skolor verksamma i Nacka, utvecklar mått på elevers resultatutveckling. Dessa mått används som ett underlag i enhetens dialoger och samtal med rektorer och huvudmän om elevresultat och kvalitet. Erfarenheten är att den typen av underlag kan bidra med analyser och uppmärksamhet kring i vilken utsträckning skolor lyckas utmana och stimulera elever som tidigt är högpresterande. Arbetet med att ta fram denna typ av underlag har dock den senaste tiden försvårats av dels Statistiska centralbyråns ändrade sekretesspolicy gällande skolstatistik, dels av Skolverkets utformning av de obligatoriska kartläggningarna av eleverna i förskoleklass som inte gör det möjligt att göra jämförelser över tid eller mellan enheter.

Utbildningsenheten kan sammanfattningsvis konstatera att förskolors och skolors arbete med att identifiera, stimulera och utmana särbegåvade barn och elever på olika sätt har uppmärksamats i Nacka kommun och att behoven av att utveckla detta arbete idag kan variera mellan skolor. Det är inte minst därför viktigt att det är den för skolan ansvarige huvudmannen som bedömer om det finns behov av gemensamma insatser.

Utbildningsenhetens bedömning är dock att det är förenligt med utbildningsnämndens ansvarsområde att ta fram en studie som på olika sätt kan bidra med kunskap och uppmärksamhet kring skolors arbete med att särbegåvade elever och elever som lätt uppnår kunskapskraven ges möjlighet att utvecklas så långt möjligt.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut om att ta fram en studie har inga ekonomiska konsekvenser, utan kan ske inom utbildningsenhetens budgetram.

Konsekvenser för barn

Att skolor individanpassar undervisningen och ger stöd, stimulans och utmaningar utifrån elevers olika behov och förutsättningar är centralt för att alla elever ska få möjlighet att nå målen för utbildningen och utvecklas så långt möjligt. För detta har rektor och skolans huvudman ansvar i olika delar, vilket redogörs för i skrivelsen. En kunskapsöversikt kan, i den utsträckning den bidrar till ökad uppmärksamhet om möjliga individanpassningar i skolan för elever med särbegåvning och andra elever som lätt uppnår kunskapskraven, vara positivt för eleverna.

Bilagor

Medborgarförslaget

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Åsa Arnell
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten